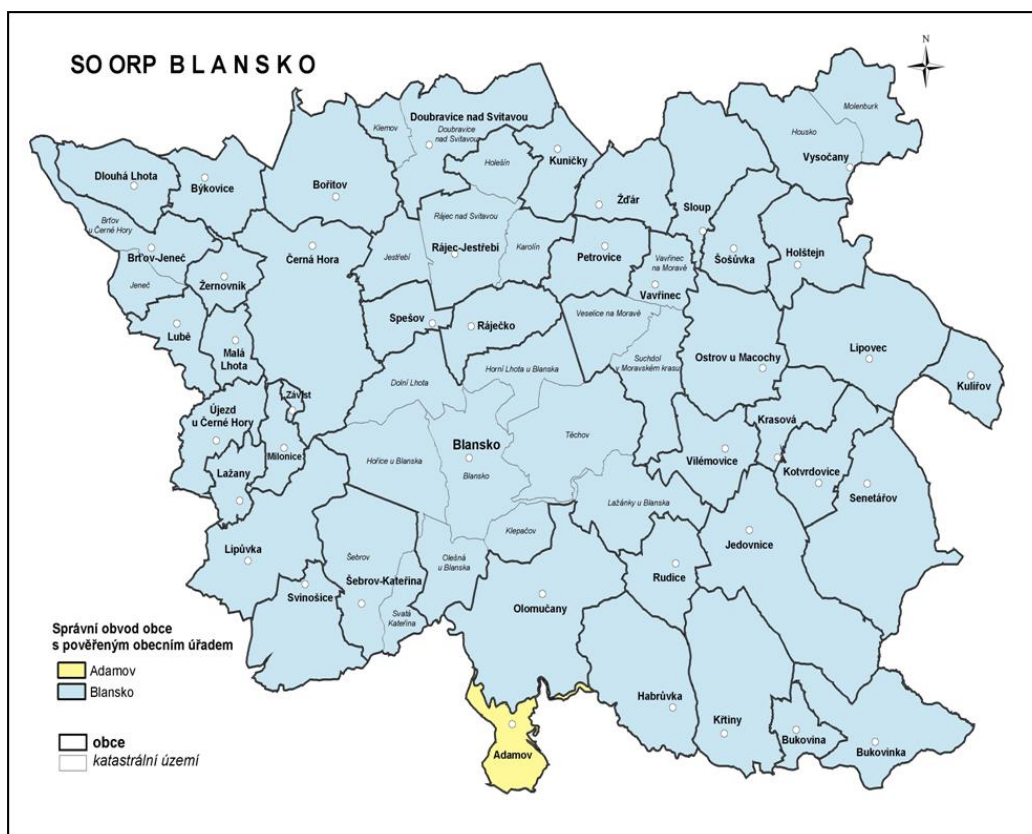

Zpráva z území o průběhu efektivní meziobecní spolupráce v rámci správního obvodu obce s rozšířenou působností Blansko

Téma: Cestovní ruch

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)

OBSAH:

1	CESTOVNÍ RUCH	CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.
1.1	DEFINOVÁNÍ ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY	3
2	PRŮBĚH JEDNÁNÍ	4
3	ZPŮSOB NASTAVENÍ ROZHODOVACÍCH A ŘÍDÍCÍCH STRUKTUR	8
4	NASTAVENÍ JEDNACÍCH A ROZHODOVACÍCH PRAVIDEL	8
5	FINANCOVÁNÍ	8
5.1	MZDOVÉ NÁKLADY	8
5.2	PROVOZNÍ NÁKLADY	9
5.3	OSTATNÍ NÁKLADY	9
6	VYHODNOCENÍ EFEKTIVITY	9
7	ZÁVĚR	9
8	PŘÍLOHY	10

1 Cestovní ruch

Území ORP Blansko se nachází v turistické oblasti Moravský kras a okolí. Turistické oblasti (TO) vytýčila Česká centrála cestovního ruchu právě s cílem implementace destinačního managementu. V území TO nicméně v současnosti není žádný subjekt, který by tuto funkci komplexně vykonával.

V současnosti se podmínky cestovního ruchu jak zevnitř regionu, tak i směrem k návštěvníkům snaží zlepšit jednak městem Blanskem provozovaná Informační kancelář Blanka (informace o území a službách), MAS Moravský kras z.s. (projekty nových produktů CR, propagace regionu), v minulosti to byl především mikroregion Spolek pro rozvoj venkova Moravský kras (informační střediska, značení cyklostezek). Největší atrakce cestovního ruchu - veřejnosti přístupné jeskyně jsou provozované příspěvkovou organizací Ministerstva životního prostředí, Správou jeskyní ČR. Tato organizace s rozsáhlým personálním zázemím, která je jedním ze dvou největších příjemců finančních prostředků z cestovního ruchu v regionu, provozuje centrální rezervační systém vstupenek do jeskyní a provádí vlastní marketing zaměřený na přístupné jeskyně. V roce 2015 zahájil činnost nový subjekt, Dům přírody Moravského krasu o.p.s. Obce podporují cestovní ruch na svém území vlastními silami.

Současná situace je výsledkem historického vývoje, jehož kořeny sahají až k počátkům zpřístupňování jeskyní pro veřejnost. Z novějších událostí je potřeba zmínit boj o existenci a provoz návštěvnického střediska (Domu přírody Moravského krasu) probíhající v poslední dekádě. Základními atributy současné situace jsou nedůvěra a z ní vyplývající malá vůle ke spolupráci mezi částí výše zmíněných klíčových aktérů. K úplnosti výčtu aktérů je potřeba doplnit i Správu CHKO Moravský kras.

Jsme přesvědčeni, že právě institucionální zastřešení destinačního managementu, na kterém budou rovnoprávně participovat všechny významné subjekty cestovního ruchu, může přinést pozitivní výsledky nejenom ve zvýšení počtu a spokojenosti návštěvníků, při zachování podmínek ochrany přírody, ale i průlom ve spolupráci mezi podnikateli, obcemi, sdruženími a resortními organizacemi Ministerstva životního prostředí.

1.1 Definování řešené problematiky

V turistické oblasti Moravský kras a okolí, již je ORP Blansko součástí, chybí instituce, která by se věnovala destinačnímu managementu. Existuje zde několik subjektů, které se zabývají rozvojem cestovního ruchu v území. Současný stav vede k nejednotné prezentaci území, překrývání aktivit různých subjektů a nedostatečné spolupráci mezi aktéry v cestovním ruchu. Tito aktéři vynakládají značné prostředky na propagaci svých služeb,

výjimečně i na propagaci destinace. Z dlouhodobého hlediska se tak snižuje konkurenceschopnost destinace Moravský kras. Řešením situace je vytvoření instituce destinačního managementu.

Hlavním úkolem EMOS bylo připravit vznik destinačního managementu. Jak vyplývá ze Strategického dokumentu území ORP Blansko v oblasti cestovního ruchu, je neexistence destinačního managementu vlastně podmíněna historickým vývojem, nespolupráci významných aktérů a atmosférou z velké koncentrace zájmových území v jedné lokalitě. Vedle sebe leží území s vysokým ekonomickým potenciálem a území s téměř klasickou venkovskou krajinou. I z nadhledu se celá turistická oblast jeví jako území se silnou zájmovou lokalitou (jih) a vedle klasická krajina (sever). Tato optika je však pokřivená a také vznikla historicky – návštěvnost za krápníky a propagace jeskyní významně zastiňuje všechny ostatní významné přírodní a historické zajímavosti. Při hlubším zkoumání se však jeví významný potenciál dosud nepřilíš propagovaných oblastí cestovního ruchu, které se navíc mohou v nabídce pro turistu vhodně doplňovat (církevní památky, světské památky, muzea).

Z výše popsaného vyplývá, že řešení problematiky nebude jednoduché. Z pohledu metodiky EMOS je velmi ošidné definovat v čem tkví efektivita. Doplňme, že v minulosti někdejší destinační management za sebou zanechal dokonce dluhy a následovalo několik opakovaných prvotních kroků ke vzniku nového destinačního managementu. Efektivitu MOS lze tedy spatřovat především v pokusu vzniku destinačního managementu, při kterém si aktéři budou dobře vědomi, co a kde chtějí počít a zároveň zvolí takovou metodu, na které se shodnou nejen představitelé obcí, ale mnohem širší skupina aktérů. Efektivitu lze tedy měřit pouze indikátorem „vznikl fungující destinační management a pracuje – rok, dva“ nebo se jedná další nezdařený pokus. I s tímto vědomím regionální tým i motivující starostové pracovali.

2 Průběh jednání

Jednání probíhala od 22. 7. do 14. 9. 2015 během 4 setkání ve Sloupu, Senetářově, Drahanech a Černé Hoře. Na jednáních zástupci samospráv a týmu řešícího projekt EMOS diskutovali možné formy destinačního managementu (dále jen DM) v území ORP Blansko. Svou představu o přípravě a aktivitách destinačního managementu cestovního ruchu (dále jen CR) představili zástupce města Blanska, expert týmu PMOS a zástupce MAS Moravský kras. Všichni zúčastnění se shodli, že hlavním hybatelem DM pro turistickou oblast Moravského krasu by měl být Spolek pro obnovu venkova Moravského krasu, jako nositel meziobecní spolupráce v ORP Blansko. Ten se již cestovnímu ruchu daného území věnuje dlouhodobě. Město Blansko z pozice největšího města území by chtělo aktivně přispívat k fungování DM. Jednoznačně byla zamítnuta možnost vytvoření zcela nové organizace pro

tyto účely. DSO Spolek bude spolupracovat jak s podnikateli v CR, tak NNO (např. Kapráluv mlýn, Dům přírody MK, MAS MK)

Představu Kanceláře MAS Moravský kras k realizaci DM prezentoval Ing. Petr Revenda:

Budování DM by mělo být postupné, komunitně vedené, stavěné na úspěších v oblasti CR.

DM bude navazovat na výstupy strategického dokumentu, s jehož výsledky se MAS plně ztotožňuje a považuje dokument za výstižný a pravdivý.

Jako nejvhodnější přístup k problematice vidí budování DM formou komunitní práce s malými podnikateli a NNO s drobnou podporou obcí a měst.

MAS chce nabídnout novou vizi ve formě změny pohledu na podnikání v CR, na turistickou destinaci. Není žádoucí pokračovat v propagaci regionu postavené čistě na jeskyních. V regionu se nacházejí i další atraktivity, přírodní a historické zajímavosti, silné sportovní zázemí pro rekreaci i CR.

DM by měl podporovat všechny dobře fungující segmenty CR, vést ke spolupráci subjektů, vybízet k hledání nových přístupů a inovací.

Dopad změny přístupu (odklonění od jednostranné propagace jeskyní) na samotné jeskyně Moravského krasu (dále jen MK) povede také k postupnému pomalému navyšování návštěvníků mimo hlavní centrum Skální mlýn a mimo prázdninovou sezónu.

V DM je potřeba myslet také na netradiční návštěvníky MK, jelikož MK již dlouho není pouze destinací čistě autokarových zájezdů a školních výletů. Mezi netradiční turistické akce v MK nesporně patří tradiční cyklistické závody, motorkářské srazy, taneční tábory, jazykové kurzy, cyklisté a in-line bruslaři, poutníci, speleoturisti, horolezci, rodiče s dětmi apod.

Tato bohatá rozmanitost může přinést nové podněty a inovativnost v CR.

V DM se nesmí zapomenout na zpětnou vazbu od návštěvníků regionu.

MAS doporučuje vytvořit širší platformu a delší časový prostor pro vznik výboru DM.

Prodiskutovat je potřeba také území DM.

Na jednání se všichni zúčastnění shodli, že jeskyně Moravského krasu musí tvořit jeden z pilířů DM, je potřeba se však zaměřit také na další atraktivity v území, kterých je mnoho. Pro rozvoj cestovního ruchu v území by se tedy mělo vycházet z již fungujících atraktivit. Je potřeba rozvíjet spolupráci s menšími podnikateli v oblasti cestovního ruchu, DM řídit komunitně.

Vzniklý DM by měl sjednotit propagaci území, zřídit a udržovat v chodu web věnovaný území a podněcovat pravidelná setkání a diskuze aktérů v oblasti CR. Management DM by se měl také věnovat jednotné propagaci území zvenku.

Expert projektu MOS dále představil výsledky dotazníkového šetření k zájmu o zapojení do rozvoje jeho jednotlivých oblastí CR. Pro následující oblasti byl projeven zájem o podporu a mohou se tedy k nim v první fázi vytvořit pracovní skupiny: cyklostezky, pěší

stezky, přírodní koupaliště, lezečství, využívání veřejně nepřístupných jeskyní a běžkařské trasy.

Na druhém setkání, kterého se účastnilo přes 20 starostů, byl představen široký konsensus z minulého jednání ve Sloupu a jednání se hlavně věnovalo diskuzi.

Odsouhlasený přístup regionálního týmu (dále jen RT) ORP Blansko na DM po připomínkách z minulého setkání: K CR nelze přistupovat technokraticky, tedy pouze financovat DM a čekat automatická řešení. Mnohem vhodnější je rozvoj formou komunitní práce.

RT ORP Blansko doporučuje vytvořit širší platformu a delší časový prostor pro vznik výboru DM. Navrhuje nejdříve ustanovit přípravný výbor DM z těchto uvažovaných organizací:

- 1) Veřejný územní sektor: město Blansko, město Boskovice, Spolek pro rozvoj venkova MK.
- 2) Veřejný zájmový (turistický) sektor: Správa jeskyní MK, ŠLP Křtiny Mendlovy univerzity.
- 3) Podnikatelský sektor: hotel Sladovna Černá Hora, hotel Olberg Olomučany a menší podnikatelé – penziony, kempy apod.
- 4) NNO: Kapráluv mlýn, Dům přírody Moravského krasu.

Diskuze se věnovala zejména obsazení přípravného výboru DM:

Zda zahrnout do výboru DM Vojenské lesy a statky a Agenturu pro ochranu přírody a krajiny ČR – Správa CHKO MK? Padl návrh zapojit je do některé pracovní skupiny pro tzv. odbourávání bariér, jelikož se CR nezabývají. Z těchto připomínek vyplývá vhodnost zřídit pracovní skupiny, případně statut Partnerství.

Dále bylo navrženo, aby DM pracoval s balíčky aktivit pro turisty, které je udrží v území déle. Upozorněno bylo na nekvalitní síť cyklotras v území, potřeba obnovy a dobrého značení. Zástupci obcí ze severu území upozornili, že jejich část regionu má specifické problémy, které by chtěli spolu s DM CR MK řešit (omezení využívání přilehlých částí k hranici vojenského újezdu, komplikace v dopravě přes VÚ apod.).

Právě z těchto důvodů bylo další jednání naplánováno do této oblasti, do obce Drahaný. Na tomto setkání se zástupci samospráv území ORP Blansko zabývali především potenciálem rozvoje CR a specifiky území DSO Drahanská vrchovina a DSO Protivanovsko. Náplní tohoto setkání byl především sběr podnětů od starostů, se zaměřením na problémy ale i potenciál rozvoje CR v daných DSO. Mezi oblastmi CR, které v území již existují, ale je potřeba s nimi významně pracovat, zlepšovat je a rozvíjet, patří zejména cyklistika a běžkování. Obě tyto aktivity mají v regionu dlouholetou tradici a jsou návštěvníky regionu i místními obyvateli vyhledávány. Jako velký nedostatek zúčastnění vidí fakt, že část cyklostezek vede po frekventovaných silnicích, řada z nich je špatně značena, nebo jejich

povrch není udržován. Část cyklostezek vede územím, na jehož údržbu nemají obce žádný vliv (vojenský prostor, soukromé lesní cesty apod.).

Zúčastnění se shodli, že není velký problém vybudovat nové cyklostezky, naopak problematická je jejich udržitelnost. Shodli se tedy, že správa existujících cyklotras by měla být na prvním místě a upřednostněna před budováním nových cyklotras. V území severu Moravského krasu je také oblíbené běžkování, nicméně v regionu je nedostatečné vybavení na jeho správu.

Pro rozvoj CR v regionu navrhuje starostové:

Podporovat malé podnikatele, provozovatele ubytovacích a stravovacích zařízení, jelikož významnou měrou ovlivní, zda se návštěvník v regionu zdrží.

Zvážit zapojení se do projektu „singletrail“ rozjíždějícího se v jižní části MK.

Rozvíjet komunikaci s dalšími subjekty ovlivňujícími CR v regionu, např. VÚ Březina apod.

Hledat vícestranné využití pro již existující atrakce CR, např. lyžařský vlek v obci Malé Hradisko v létě upravit na bike park apod.

Na cyklotrasu navázat další již existující atrakce jako vybudované naučné trasy, zaniklé vesnice, prameny místních řek apod.

Cykloturistiku spojit s cyklodopravou místních obyvatel – velký přínos pro obec, uvítáno a podporováno občany.

Náplní závěrečného setkání bylo především seznámení s výsledky dosavadních jednání, stejně jako diskuze nad současnou podobou a stanovení dalších kroků pro úspěšný rozjezd DM CR Moravského krasu. Starostové území ORP Blansko se již na předešlých setkáních shodli na potřebě změny vnější propagace MK, která byla doposud zaměřená výlučně na přístupné jeskyně. V budoucím DM se počítá se spoluprací se Správou jeskyní MK, jakožto s jedním ze členů přípravného výboru DM. Zastupitelé vidí jako prioritu informovanost návštěvníka MK. Jako vhodný postup pro vznik DM upřednostňují komunitní přístup, s ustanovením přípravného výboru DM a dílčích pracovních skupin.

Do přípravného výboru bude zahrnut veřejný územní sektor, veřejný zájmový sektor, podnikatelský sektor (z oblasti CR) a NNO (jak je uvedeno výše), popřípadě další menší subjekty. Pracovní skupiny CR pak budou zaměřeny na jeho jednotlivá odvětví, jako cyklostezky, malé pěší okruhy, zimní turistika, církevní turistika a další.

Počítá se také s Partnerny DM z oblasti veřejné správy (např. CCR JMK, AOPK, SÚS Blansko).

V rámci diskuze byl vznesen dotaz na orientační termíny setkání přípravného týmu DM. Petr Revenda uvedl, že RT počítá s ukončením sběru souhlasů na přelomu září a října 2015 a následně v polovině října se zorganizováním prvního setkání přípravného týmu.

3 Způsob nastavení rozhodovacích a řídicích struktur

Jak bylo popsáno v kapitole 2., nositelem DM pro turistickou oblast Moravského krasu by měl být DSO Spolek pro obnovu venkova Moravský kras, jako nositel meziobecní spolupráce v ORP Blansko. Vzhledem ke specifičnosti cestovního ruchu, na kterém se prvoplánově podílí především privátní sektor, bude rozhodovacím subjektem Výbor (nejdříve přípravný) DM CR, jenž z povahy věci bude multisektorový (podnikatelé, samospráva a NNO). Tento Výbor bude nezávislý na orgánech DSO. Výbor si bude na základě rozpočtu DM (příspěvky z CR, granty apod.) rozhodovat o aktivitách a činnostech výkonné složky DSO pro činnost DM ve prospěch rozvoje CR. Orgány DSO budou posuzovateli vhodnosti využití své výkonné složky ve službách Výboru DM. Součástí Výboru DM bude i zástupce DSO Spolek pro rozvoj venkova Moravský kras.

4 Nastavení jednacích a rozhodovacích pravidel

Zpráva je připravována zhruba měsíc před 1. jednáním přípravného výboru destinačního managementu CR. Přípravný výbor je autonomní dobrovolná báze zástupců navržených procesem EMOS k přípravě Výboru DM. Z tohoto důvodu nelze nikým než samotnými aktéry dopředu nastavovat jednací a rozhodovací pravidla. Předpokládá se však demokratické transparentní jednání s větší vahou na nalézání širokého konsenzu před tvorbou koalic a opozic v rámci Výboru a rozhodování v hlasování o hlas či dva.

5 Financování

Vzhledem k popsanému v kapitole 4 je velmi předčasné uvažovat o míře financování DM CR. Lze pouze podotknout, že Jihomoravský kraj i MMR plánuje podporovat vznik a provoz DM CR v ČR.

5.1 Mzdové náklady

Z důvodu dosavadní neexistence DM, dosavadní nulové podpory a ostatním specifikám popsaným v kapitole 1., nepředpokládá se, že by funkce ve Výboru DM byla placená. Mzdové náklady budou odvislé od práce, které Výbor DM pracovníkům DM zadá a především na základě shromážděných prostředků. Platforma EMOS se shodla na komunitním přístupu, proto se dá očekávat, že mzdové náklady budou upřednostňovány před nákupem služeb.

5.2 Provozní náklady

Z výše popsaného vyplývá, že i tato otázka je předčasná. Dosud není rozhodnuto o zaměstnancích, neví se, zda bude kancelář DM v sídle DSO tj. na OÚ Jedovnice či v sídle MAS MK či Domu přírody.

5.3 Ostatní náklady

Z výše popsaného vyplývá, že i tato otázka je předčasná. Dosud není rozhodnuto o zaměstnancích, neví se, zda bude kancelář DM v sídle DSO tj. na OÚ Jedovnice či v sídle MAS MK či Domu přírody.

6 Vyhodnocení efektivity

Z pohledu metodiky EMOS je velmi ošidné definovat v čem tkví efektivita. Doplňme, že v minulosti někdejší destinační management za sebou zanechal dokonce dluhy a následovalo několik opakovaných prvotních kroků ke vzniku nového destinačního managementu. Efektivitu MOS lze tedy spatřovat především v pokusu vzniku destinačního managementu, při kterém si aktéři budou dobře vědomi, co a kde chtějí počít a zároveň zvolí takovou metodu, na které se shodnou nejen představitelé obcí, ale mnohem širší skupina aktérů. Efektivitu lze tedy měřit pouze indikátorem „vznikl fungující destinační management a pracuje – rok, dva“ nebo se jedná o další nezdařený pokus. I s tímto vědomím regionální tým i motivující starostové pracovali.

7 Závěr

Komunikační platforma EMOS navázala na strategickou část volitelného tématu strategického dokumentu území ORP Blansko – cestovní ruch. Věnovala se především vzniku destinačního managementu CR, tedy k dosažení jednoho z cílů strategické části. Komunikační platforma se rozvíjela na 4 jednáních a postupně sladila pohledy 3 subjektů: Města Blanska, experta na CR RT a Kanceláře MAS Moravský kras. Tento proces byl doplňován bohatou diskuzí a byl přijat konsensus na postupném vzniku DM CR na platformě DSO Spolek pro obnovu venkova Moravský kras. Byli navrženi a odsouhlaseni členové přípravného Výboru DM CR, kteří se poprvé setkají při jednání 27. 10. 2015. Hlavními činnostmi DM na nejbližší období bude řešení změny propagace Moravského krasu, především v elektronické podobě. Bude řešeno konečné území destinace a ustanovení regulérního Výboru DM CR formou smlouvy či memoranda jeho členů včetně významných veřejných subjektů – Města Blansko, Boskovice, DSO Spolek pro obnovu venkova Moravský kras, Správy jeskyní ČR, Školního lesního podniku Masarykův les Křtiny Mendlovy univerzity.

8 Přílohy

1. Zápis z jednání o EMOS ze dne 22. 7. 2015 ve Sloupu, Prezenční listina, fotografie.
2. Zápis z jednání o EMOS ze dne 3. 8. 2015 v Senetářově, Prezenční listina, fotografie.
3. Zápis z jednání o EMOS ze dne 27. 8. 2015 v Drahanech, Prezenční listina, fotografie
4. Zápis ze závěrečného jednání o EMOS ze dne 14. 9. 2015 v Černé Hoře, Prezenční listina, fotografie.